

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/118/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816201887
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8816201887.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžová 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: Z. G., E.. XX.XX.XXXX, I. E. P. XX, XXX XX E. P., o zaplatenie 8.891,19 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 3C/62/2016 - 99 zo dňa 18.4.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok vo výrokoch II. a III.
- II. Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 8.862,03,- eur spolu s vyčísleným úrokom z úveru vo výške 308,08,- eur, s úrokom z omeškania vo výške 3,66,- eur a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatennej istiny 8.862,03,- eur od 22.12.2015 do zaplatenia a to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu, čo do zvyšku zamietá.

III. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, ktoré trovy je povinný zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva a boli mu poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazal vrátiť. Keďže si túto svoju povinnosť neplnil, žalobca listom zo dňa 21.12.2015 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru a žiadal žalovaného, aby dlžnú sumu uhradil najneskôr do 31.12.2015. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 21.12.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti a súd dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 21.12.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Ďalším nárokom uplatneným žalobcom bol nárok na zaplatenie poplatku za poistenie schopnosti splácať vo výške 6,48 eur. Žalobca nijako súdu nepreukázal, či skutočne došlo k dojednaniu poistenia, nakoľko žalobca nepredložil súdu žiaden doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. Pokiaľ ide o poplatky vo výške 29,16 eur, ktoré boli uhradené zo sumy, ktorú žalovaný uhradil, súd uvádza, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, o aké poplatky išlo. Uviedol len, že z úhrad žalovaného bolo na tieto poplatky uhradené 29,16 eur. Súd je toho názoru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení o tom, že medzi účastníkmi konania existuje právny vzťah, z ktorého pre žalovaného vyplýva povinnosť žalobcovi zaplatiť tieto poplatky. Na základe vyššie uvedeného, má súd za to, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 9.400,- eur. Žalovaný uhradil 1.221,03 eur, z toho 537,97 eur na istinu (508,81 eur + 29,16 eur) a 683,06 eur na úrok. Na istinu mu teda ostáva uhradiť ešte 8.862,03 eur (9.400 - 537,97 eur).

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Žalobca rozsiahol a vyčerpávajúco uviedol, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, t.j. aj po predčasnom zosplatnení. Má za to, že pokiaľ súd považoval návrh za neúplný v časti poplatku za poistenie, mal žalobcu vyzvať na jeho doplnenie podľa ust. § 129 ods. CSP. Poukázal na to, že súdom prvej inštancie mu bez odôvodnenia nebol priznaný nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 308,08 eur, t.j. z úrokov. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 379 a nasl. CSP) a dospel k záveru, že rozsudok je v napadnutom rozsahu vecne správny.

4. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

5. Odvolací súd poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, hlavne na rozsudok Krajského súdu v Prešove, ktorý by mal byť žalobcovi známy (sp. zn. 20Co/107/2017 zo dňa 27. 03. 2018) a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2016 zo dňa 30. 06. 2016.

6. Žalobca sa dovoľáva nárokov za odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa.

7. Predčasne zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz.

8. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

9. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

10. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

11. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

12. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný

mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

13. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 21.12.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 21.12.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07.05.2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 02. 2017 sp. zn. 5Co/407/2016.

14. Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIS).

15. Ako už odvolací súd uviedol, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úroku z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyiac sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a N.n. 87/1995 Z.z..

16. K úrokom z omeškania z úrokov odvolací súd dopĺňa: Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) v prípade omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (dohodnutých zmluvných úrokov). Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v ust. § 488 Občianskeho zákonníka rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene dochádza priamo zo zákona práve až omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, jeho vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva iba povinnosť uhradiť už splatné úroky. Tým, že dlžník včas nesplní úroky z istiny, sa dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením istiny. Ani Občiansky ani Obchodný zákonník pri tom nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24. marca 2004, sp. zn. 35 Odo 101/2002, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 5/2006).

17. Odvolacia námietka žalobcu spočívajúca v namietanom nesprávnom postupe súdu prvej inštancie týkajúceho sa možného postupu podľa § 129 ods. 1 CSP nie je dôvodná. V danom prípade podanie žalobcu spĺňalo zákonom stanovené náležitosti, teda obsahovalo údaje, ktoré vyžaduje zákon, ktoré sú nevyhnutné pre identifikáciu podania, ale aj pre identifikáciu postupu súdu. Žaloba spĺňala všetky náležitosti vyžadované Civilným sporovým poriadkom, pričom nešlo o podanie vadné či už po stránke jeho neúplnosti alebo nezrozumiteľnosti. Súd môže pristúpiť k poučovacej povinnosti a výzve, len pokiaľ je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, pričom tieto náležitosti sa môžu týkať len procesného práva, nie otázok práva hmotného. Skutočnosť, že žalobca pri podaní žaloby neunesol bremeno tvrdenia a dôkazného bremena vzťahujúce sa na odôvodnenie svojej žaloby v zmysle hmotného práva, nepredstavuje dôvod pre postup súdu v konaní v zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 CSP. Unesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena je už otázkou hmotného práva, preto nemožno dospieť k záveru o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie.

18. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne aj v časti poplatku za poistenie. Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie a odkazuje naň, a len pre úplnosť dodáva, že existujú vážne pochybnosti o individuálnosti dojednaní tejto zmluvnej podmienky. Ak žalobca tvrdil, že poistenie úveru nebolo podmienkou poskytnutia úveru, bol povinný to preukázať. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednaní poistného

transparentná a určitá, a to tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie.

V prejednávanej veci žalobca predložil súdu predtlačенú formulárovú zmluvu, v ktorej je v bode 1.2 uvedený Súbor poistenia „Súbor A“ a „Poplatok za poistenie schopnosti splácať Úver“. Z obsahu zmluvy nevyplýva možnosť spotrebiteľa slobodne sa rozhodnúť, či poistenie prijíma alebo ho odmieta. Žalobca nepreukázal spôsob dojednania poistného, ani skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť poistenie odmietnuť.

19. Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje, a na ktoré v ostatnom odkazuje a so zreteľom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 387 CSP potvrdil rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny.

20. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).